

Lysimachia arvensis

Foto: Peter Hellings

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Lysimachia arvensis* is de huidige classificatie voor rood guichelheil, hoewel deze naam nog relatief nieuw is na de herschikking van de familie Primulaceae. Het geslacht *Lysimachia* is afgeleid van de Griekse naam *Lysimachos* of van de woorden *lysis* (einde) en *mache* (strijd), vermoedelijk vanwege een vermeende kalmerende werking. De soortaanduiding *arvensis* is Latijn en betekent 'van het veld' of 'akkerbewonend', wat verwijst naar de typische groeiplaats.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com
Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com
Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl
Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Taxonomie

Rood guichelheil behoort tot de orde Ericales. Recente molecuair-fylogenetische studies hebben ertoe geleid dat het voormalige geslacht *Anagallis* (guichelheil) is samengevoegd met het geslacht *Lysimachia*.

- Rijk: Plantae
- Orde: Ericales
- Familie: Primulaceae (Sleutelbloemfamilie)
- Geslacht: *Lysimachia*
- Soort: *L. arvensis*

Synoniemen

Lysimachia arvensis is het geaccepteerde wetenschappelijke taxon, maar het is verreweg het meest bekend onder zijn oude naam.

- *Anagallis arvensis* L. (De meest gebruikte en traditionele botanische naam)
- *Anagallis arvensis* subsp. *arvensis* (Rood guichelheil)
- *Anagallis arvensis* var. *phoenicea*

Variëteiten en cultivars

L. arvensis is een wijdverbreide, eenjarige wilde plant die in de tuinbouw zelden als cultivar wordt aangeboden. De plant is vooral bekend om zijn variatie in bloemkleur, die botanisch wordt erkend, maar niet als kweekvariëteiten:

- *Lysimachia arvensis* var. *arvensis* (of subsp. *arvensis*): De roodbloeiende vorm.
- *Lysimachia arvensis* var. *caerulea* (of *Lysimachia foemina*, syn. *Anagallis foemina*): De blauwbloeiende vorm, die door sommige auteurs als een aparte soort of ondersoort wordt behandeld (*Anagallis arvensis* subsp. *foemina* of *Lysimachia foemina*). Er zijn geen cultivars bekend die specifiek zijn ontwikkeld voor deze soort.

Familie

De plant behoort tot de Primulaceae, de sleutelbloemfamilie. Historisch werd het geplaatst in de Mirsinaceeën of de Primulaceae, maar fylogenetische studies hebben de positie in de Primulaceae bevestigd.

Hoogte

De stengels van deze plant zijn meestal liggend tot opstijgend en bereiken een hoogte van 5 tot 30 cm. Het is een lage, kruipende tot bossige eenjarige plant.

Bloemkleur

De bloemen zijn meestal zalmkleurig, rood, rozerood of oranje-rood. Soms komen er blauwbloeiende individuen voor (var. *caerulea*), die door velen worden onderscheiden als een andere soort. De bloemen zijn klein, stervormig en hebben vijf kroonbladen.

Bladkleur

De bladeren zijn lichtgroen tot middengroen, eirond tot ovaal, zonder steeltje (zittend), en staan tegenover elkaar aan de stengel. De onderzijde van de bladeren heeft vaak kleine, donkere klierpunten.

Bloeiperiode

De bloeiperiode is lang en strekt zich uit over de zomer en vroege herfst, van mei tot september. De bloemen hebben de neiging zich te sluiten bij bewolkt weer en tegen de avond, wat de bijnaam "Poor Man's Weather Glass" (Weerglas van de arme man) verklaart.

Standplaats

L. arvensis is een akkerplant die gedijt in de volle zon. De plant stelt weinig eisen aan de bodem, maar geeft de voorkeur aan goed doorlatende, open, zanderige, zavel- of kleigronden die matig voedselrijk zijn. Het groeit op omgewerkte grond, wat zijn reputatie als akkeronkruid verklaart.

Herkomst

De plant is van oorsprong inheems in Europa, Noord-Afrika en West-Azië (Eurazië). Vanwege zijn vermogen om als meeliftende soort in akkers te groeien, is het nu een kosmopolitische plant die in bijna alle gematigde en subtropische streken ter wereld is geïntroduceerd en genaturaliseerd.

Soort gewas

Het is een eenjarige (*annual*) kruidachtige plant die zich elk jaar opnieuw uit zaad vestigt. Het wordt vaak beschouwd als onkruid in de landbouw, maar is een waardevolle, hoewel vaak giftige, wilde bloem in de ecologie.

Vermeerderingswijze

Vermeerdering geschiedt uitsluitend door zaad. De plant produceert bolvormige doosvruchten die veel kleine zaden bevatten. De zaden kiemen gemakkelijk op open, verstoorde grond, wat vaak de reden is dat de plant een probleem is in landbouwgewassen.

Klimaatzone

Als kosmopolitische eenjarige plant groeit *L. arvensis* in een breed scala aan klimaten. De kieming en groei zijn seizoensgebonden, maar de plant is niet winterhard in de zin van een overblijvende plant. Het gedijt in gematigde en subtropische zones (bijvoorbeeld USDA Zone 5 tot 10).

Insecten

De bloemen van *L. arvensis* worden bestoven door kleine bijen en vliegen. De plant is berucht vanwege de bloemen die zich sluiten bij bewolkt weer, wat een vorm van zelfbestuiving (autogamie) bevordert. De stervormige bloemen met hun felle kleur dienen als visueel baken voor insecten. De plant bevat saponinen en wordt als licht giftig beschouwd.

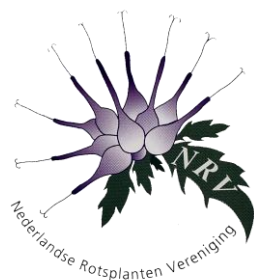
Bronnen

<https://www.verspreidingsatlas.nl/0724>

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:701046-1>

https://en.wikipedia.org/wiki/Lysimachia_arvensis

<https://www.hortusalkmaar.nl/product/anagallis-arvensis-rood-guichelheil-zaden-tuin-biologisch-lysimachia-alkmaar-hortus-biologisch-skal-gecertificeerd/>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Lysimachia</i> (verwijst naar kalmering/historische figuur), <i>arvensis</i> (van het veld/akker)
Taxonomie	<i>Familie: Primulaceae, Geslacht: Lysimachia, Soort: L. arvensis</i>
Synoniemen	<i>Anagallis arvensis</i> L.
Variëteiten en cultivars	<i>L. arvensis</i> var. <i>arvensis</i> (rood), <i>L. arvensis</i> var. <i>caerulea</i> (blauw, vaak <i>L. foemina</i>)
Familie	Primulaceae (Sleutelbloemfamilie)
Hoogte	5- 30 cm (liggend tot opstijgend)
Bloemkleur	Zalmrood, rood, oranje-rood (zelden blauw)
Bladkleur	Lichtgroen tot middengroen
Bloeiperiode	Mei- september
Standplaats	Volle zon, goed doorlatende, open en omgewerkte, matig voedselrijke grond
Herkomst	Inheems in Europa, Noord-Afrika, West-Azië (Eurazië)
Soort gewas	Eenjarige kruidachtige plant, akkeronkruid
Vermeerderingswijze	Zaad
Klimaatzone	Gematigde en subtropische zones (USDA Zone 5-10)
Insecten	Bestoven door kleine bijen en vliegen